

Minister do spraw Równości

Katarzyna Kotula

DRT.4510.7.2025
Warszawa, 21 lutego 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację poselską nr: 7631, z 30 stycznia 2025 r. Pośła na Sejm RP Krzysztofa Szczuckiego, w sprawie zmian w realizacji polityki antyprzemocowej oraz badania zjawiska przemocy domowej w Polsce, uprzejmie wyjaśniam:

Zadania realizowane przez Ministrę do spraw Równości w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej wynikają ze zmiany przepisów kompetencyjnych w tym obszarze. Zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra do spraw Równości (Dz. U. 2023 r. poz. 2719), od 13 grudnia 2023 r. Ministra do spraw Równości realizuje polityki rządu w zakresie problematyki równości, w tym przeciwdziałania dyskryminacji, a także zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, uregulowane w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024 r. poz. 1673).

Operacjonalizacją przepisów ustawy jest Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz. 1232, 823) – do roku 2023 – Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w którym określone w ustawie zadania przypisane zostały do realizacji przez poszczególnych interesariuszy Programu, tj. wszystkie szczeble administracji publicznej we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, sprawozdanie z realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej składane jest corocznie, w terminie do dnia 30 września, Sejmowi i Senatowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Radę Ministrów.

Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za rok 2023 nie zostało dotychczas złożone m.in. z uwagi na opóźnienia w dostarczaniu przekazywanych danych statystycznych koniecznych do uwzględnienia w dokumencie. Opóźnienia te wynikały głównie z opisanych wyżej zmiany kompetencyjnych i przeniesienia właściwego departamentu z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Jednakże zapewniam Pana Pośła, że wszystkie dane statystyczne opracowane przez poszczególne szczeble samorządu terytorialnego, tj. gminne, powiatowe, wojewódzkie, a także przez wojewodów, zostały już przekazane za pośrednictwem systemów informatycznych na szczebel centralny. Podobnie, wymagane wkłady merytoryczne również

zostały dostarczone do Departamentu do spraw Równego Traktowania w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Zatem zapewniam, że projekt sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za rok 2023, przygotowany w oparciu o sprawozdania wojewodów, marszałków województw oraz sprawozdania: Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Edukacji i Nauki, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Sprawiedliwości, Komendy Głównej Policji, Prokuratury Krajowej oraz Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, którzy są współrealizatorami Programu, zostanie niezwłocznie przedłożony przez Radę Ministrów - Sejmowi i Senatowi Rzeczypospolitej Polskiej.

Odnosząc się zaś do zmian wprowadzonych uchwałą Nr 107 Rady Ministrów z dnia 23 września 2024 r. zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030 w zakresie finansowym dotyczyły one nie tyle obniżenia środków przeznaczonych na utworzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, a ich przesunięcia na inne zadanie, tj. na bieżące utrzymanie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

Na rok 2024, podczas prac nad założeniami do Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, zabezpieczono łącznie 900 000 zł na utworzenie 3 nowych specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej (300 000 zł na 1 ośrodek) w województwach, w których wówczas funkcjonowała tylko jedna placówka tego typu, tj. w województwie lubuskim, łódzkim i świętokrzyskim.

Jedynie Wojewoda Łódzki zgłosił możliwość utworzenia nowego specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej na swoim terenie. Stąd, na to zadanie pozostawiono w Rządowym Programie kwotę 300 000 zł, pozostałe zaś 600 000 zł przesuwać do wykorzystania na bieżące funkcjonowanie już istniejących placówek.

W sytuacji, gdy w roku 2024 nie było możliwości utworzenia dodatkowych placówek, na co zabezpieczono środki finansowe, słuszność decyzji o przesunięciu środków finansowych wspomagając tym samym już istniejące placówek, była niepodważalna. Jej podjęcie zostało oczywiście poprzedzone analizą finansową funkcjonujących placówek i zebraniu informacji o dodatkowych niezbędnych potrzebach finansowych.

Jeżeli zaś chodzi o środki na realizację programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, to uchwałą zmieniająca, o której mowa powyżej, zwiększyła nakłady na te zadania:

- na programy korekcyjno-edukacyjne wzrost z 4 000 000 zł do 5 301 519 zł;
- na programy psychologiczno-terapeutyczne wzrost z 1 360 000 zł do 1 511 384 zł.

Przedstawione kwoty zwiększeń były wynikiem złożonych przez poszczególne Wydziały Polityki Społecznej urzędów wojewódzkich informacji o niedoborach środków finansowych na realizację programów z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej.

Opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej należy do zadań w zakresie administracji rządowej realizowanych przez powiat. Programy te mają na celu powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r. w sprawie programów korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023r., poz. 1163), wydanym na podstawie art. 5a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową obejmuje:

- zmianę przekonań odbiorców programów korekcyjno-edukacyjnych dotyczących stosowania przemocy domowej,
- powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy,
- rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia, w tym bardziej efektywne radzenie sobie z emocjami, w tym złością lub poczuciem krzywdy w sytuacjach trudnych,
- zmniejszenie przez uczestników programu skali zachowań opartych na sile i przemocy,
- wzrost świadomości na temat zjawiska przemocy domowej i konsekwencji jej stosowania,
- poszerzenie katalogu zachowań osób stosujących przemoc domową o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej,
- kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez użycia przemocy domowej,
- uznanie przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy,
- uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

Natomiast rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023r., poz. 1160) jako standard prowadzenia programów wskazuje:

- wzbudzenie motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań;
- zdobycie lub poszerzenie wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych;
- nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy;
- nabycie i kształtowanie umiejętności prospołecznych, w tym: asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością;
- poszerzanie samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych;
- nabycie i doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy;
- rozwój umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich;
- pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania;
- diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu;
- wzmocnianie postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.

Na realizację ww. programów, Rządowy Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 zabezpiecza środki finansowe w następującej wysokości:

- na realizację programów korekcyjno-edukacyjnych – corocznie 4 000 000 zł (od 2027 r. – wzrost do 4 400 000 zł);
- na realizację programów psychologiczno- terapeutycznych – corocznie 1 360 000 zł (od 2027 r. – wzrost do 1 650 000 zł).

Odnosząc się do ostatniej poruszanej przez Pana Posła kwestii, prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny badań metodologicznych dotyczących zjawiska przemocy w Polsce, pragnę zauważyć, że prezentowane przez Główny Urząd Statystyczny badania opierają się na danych pochodzących z systemów informacyjnych Krajowego Systemu Informacyjnego Policji (KSIP), których gestorem jest Komenda Główna Policji. Nie są to zatem dane w pełni wynikające z zapisów Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej (do 2023 r. – Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie) i pochodzą z odrębnego systemu prowadzonego przez Ministerstwo Sprawiedliwości.

Z wyrazami szacunku

Katarzyna Kotula
Minister ds. Równości
/dokument podpisany elektronicznie/